

Vyvěšeno dne: 22. 7. 2026

Svěšeno dne: 5. 8. 2026

Drahomíra Hrbáčková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.**, se sídlem Průmyslová 1000, Třinec, zastoupená JUDr. Janem Nemanským, Ph.D., advokátem se sídlem Těšnov 1059/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 1039/32, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 12. 2025, č. j. 15 A 19/2025-46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek městského soudu

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 12. 2024, č. j. MPO 86138/2024 (dále jen „*rozhodnutí žalovaného*“), rozhodl o žádosti žalobkyně o kompenzaci nepřímých nákladů spojených s emisemi skleníkových plynů promítnutých do ceny elektřiny za kalendářní rok 2023 tak, že jí kompenzaci poskytl ve snížené výši 165 722 948 Kč, namísto žalobkyní požadovaných 458 272 980,30 Kč, a to z důvodu kumulace s jinou veřejnou podporou v podobě zastropování cen elektrické energie.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“), který žalobu výše nadepsaným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou. Vycházel přitom z argumentace ve svém dřívějším rozsudku ze dne 26. 6. 2025, č. j. 9 A 20/2025-36, a ze dne 31. 10. 2025, č. j. 17 A 19/2025-48.

[3] Městský soud zdůraznil, že pro posouzení veřejné podpory a její případné kumulace s jinou veřejnou podporou je rozhodná její ekonomická podstata a účinky, nikoli deklarovaný účel. Obě veřejné podpory (kompenzace nepřímých nákladů a zastropování cen elektrické

energie) vedou k totožnému ekonomickému důsledku, a to snížení nákladů podniku na odběr elektrické energie v určitém období, přičemž se tyto náklady odvíjejí od spotřeby dané energie. Z tohoto důvodu dochází k překryvu těchto podpor a je nutné uplatnit pravidla pro jejich kumulaci.

[4] K žalobní námitce žalobkyně o nemožnosti aplikace čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) z důvodu absence právní normy, která by kumulaci veřejných podpor upravovala, městský soud uvedl, že kumulační pravidlo je obsaženo nikoliv v čl. 107 SFEU, ale v § 5 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb., o podmínkách poskytnutí kompenzací nepřímých nákladů pro odvětví, u kterých bylo zjištěno značné riziko úniku uhlíku v důsledku promítnutí nákladů spojených s emisemi skleníkových plynů do cen elektřiny.

[5] Městský soud neshledal důvodnou ani námitku požadující zohlednění § 8a odst. 7 nařízení vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci a o stanovení s tím souvisejícího nejvyššího přípustného rozsahu majetkového prospěchu zákazníka, podle jehož poslední věty se hodnoty rozsahů majetkového prospěchu získaného díky zastropování ceny elektřiny nesnižují o podporu spočívající v kompenzaci nepřímých nákladů poskytovanou podle zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Předmětem správního řízení totiž nebyla žádost o poskytnutí veřejné podpory dle nařízení vlády č. 298/2022 Sb., ale žádost o poskytnutí kompenzace nepřímých nákladů. Každá z podpor má svůj vlastní právní rámec, včetně pravidel pro kumulaci podpor, a tyto jsou na sobě nezávislé. Pokud tedy první z podpor hovoří o druhé podpoře s tím, že první podpora se nebude snižovat o druhou podporu, neznamená to, že to platí také obráceně. Na nyní projednávanou věc tudíž dle městského soudu nelze aplikovat § 8a odst. 7 věty třetí nařízení vlády č. 298/2022 Sb., ani jej nelze využít k výkladu pro věc relevantního § 5 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb. Pokud jde o účel podpory zmíněný v důvodové zprávě k § 8a nařízení vlády č. 298/2022 Sb., městský soud zdůraznil, že podstatné jsou účinky podpory – ekonomické důsledky, které byly u obou předmětných podpor shodné.

[6] K námitce žalobkyně týkající se obsahu písemné komunikace žalovaného s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“), městský soud zdůraznil, že závěr ÚOHS o nesnižování kompenzace nepřímých nákladů vycházel z předpokladu, že by obě veřejné podpory směřovaly k odlišným způsobilým nákladům, k čemuž v nyní projednávané věci nedošlo. Nadto žalobkyně argumentovala pouze dopisem ÚOHS ze dne 22. 5. 2024, který byl pojat obecně, zatímco dopis ÚOHS ze dne 17. 10. 2024 je již konkrétní a hovoří v neprospěch žalobkyně.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a replika stěžovatelky

[7] Proti rozsudku městského soudu podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatelka nejprve namítá nezákonnost napadeného rozsudku, kterou spatřuje v nesprávném výkladu pravidel pro kumulaci veřejných podpor, resp. v chybném závěru o částečném překryvu způsobilých nákladů veřejných podpor. Městský soud podle ní nepřipustně zaměnil pojem *způsobilých nákladů* za pojem *ekonomické účinky* předmětných podpor. Dle stěžovatelky měl městský soud porovnat způsobilé náklady obou podpor, což však neučinil. Odlišné složky ceny energií (tj. příčiny zdražení), které mají být kompenzovány, přitom představují rozdílné způsobilé náklady.

pokračování

[9] Dále stěžovatelka v kasační stížnosti podrobně vysvětluje mechanismus kompenzace nepřímých nákladů, jehož cílem je vrátit podnikům tzv. uhlíkovou přírážku, tedy náklad spojený s emisními povolenkami na emise CO₂ promítnutý do ceny elektřiny. Odkázala přitom na vzorce pro výpočet způsobilých nákladů dle § 4 odst. 2 a odst. 3 nařízení vlády č. 565/2020 Sb., kde zdůraznila, že dle vzorce podle § 4 odst. 2 téhož nařízení je způsobilým nákladem nikoliv zvýšená cena elektřiny, ale její uhlíková část. Stěžovatelka proto nesouhlasí se závěrem městského soudu, že v případě obou podpor je jejich výše závislá na skutečné spotřebě elektrické energie.

[10] Stěžovatelka rovněž v kasační stížnosti popisuje princip zastropování cen elektřiny, jehož smyslem je zmírnění mimořádného nárůstu cen elektřiny a plynu v důsledku agrese Ruské federace vůči Ukrajině a souvisejících sankčních opatření. Z příslušného vzorce vyplývá, že způsobilým nákladem je skutečný nárůst výdajů na elektřinu nad úroveň 1,5násobku průměrné ceny z roku 2021, vynásobený reálně odebraným množstvím elektřiny. Na rozdíl od kompenzace nepřímých nákladů zde tedy hraje zásadní roli skutečná spotřeba i faktická cena elektřiny. Podle stěžovatelky tato právní úprava zohledňuje zdražení způsobené zejména růstem cen vstupů, narušením dodavatelských řetězců, rizikovými přírážkami, nepříznivými klimatickými vlivy, odstávkami některých elektráren či sankcemi vůči Ruské federaci. Uhlíková složka však mezi tyto náklady zahrnuta není. Cílem tohoto opatření je totiž především zmírnit krátkodobé finanční dopady energetické krize na podniky.

[11] Kompenzace nepřímých nákladů tudíž směřuje k úhradě uhlíkové přírážky, zatímco zastropování cen elektřiny reaguje na krizové zdražení energie. Podle stěžovatelky jde tak o dva rozdílné typy způsobilých nákladů, které vycházejí z odlišných ekonomických i právních skutečností.

[12] V kasační stížnosti dále stěžovatelka zdůrazňuje, že pro posouzení věci je nezbytné přihlédnout k odbornému stanovisku ÚOHS, jako ústředního koordinačního a konzultačního orgánu v oblasti veřejné podpory na území České republiky. Poukazuje přitom na rozpor v interpretaci dopisů ze dne 22. 5. 2024 a ze dne 17. 10. 2024, ze kterých žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel. Dle stěžovatelky není jasné, zda dle názoru ÚOHS je způsobilým nákladem „spotřeba elektřiny“ či nikoliv. Tento rozpor přitom nelze překlenout soudní interpretací, neboť se dotýká samotného odborného posouzení věci orgánem, který je k tomu zákonem povolán. Stěžovatelka proto navrhl, aby si Nejvyšší správní soud podle § 19 odst. 3 s. ř. s. vyžádal k této otázce od ÚOHS oficiální stanovisko.

[13] Nezákonnost napadeného rozsudku stěžovatelka dále spatřuje v nesprávném posouzení významu kumulačního pravidla obsaženého v § 8a odst. 7 nařízení vlády č. 298/2022 Sb. Výklad městského soudu je podle ní vnitřně rozporný a neodpovídá systematickému právnímu řádu. Uvedené ustanovení představuje specifický projev obecného principu zakotveného v § 5 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb. Interpretace soudu vede k nelogickému závěru, že při poskytování podpory formou zastropování cen elektřiny se kompenzace nepřímých nákladů nezohledňuje, zatímco v opačném případě je tomu naopak. Smyslem § 8a odst. 7 citovaného nařízení, jak vyplývá i z důvodové zprávy k novele (nařízení vlády č. 28/2023 Sb.), je přitom potvrdit objektivní odlišnost obou nákladových základů.

[14] Stěžovatelka dále tvrdí, že městský soud nesprávně posoudil otázku přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Žalovaný ve svém rozhodnutí nevyložil právní pojem „způsobilé náklady“ ani nesrovnal výpočtové vzorce obou podpor, ačkoliv právě na tomto pojmu stojí aplikace § 5 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb. Žalovaný se omezil na konstatování, že způsobilé náklady obou podpor představují náklady na zvýšené ceny elektřiny, aniž by vysvětlil, proč právě

takto vymezil identifikovatelnou nákladovou položku u obou podpor. Dodatečně tak učinil až v replikách k žalobě.

[15] V závěru kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že vadou nepřezkoumatelnosti trpí i samotný napadený rozsudek. Stěžovatelka má za to, že se městský soud nevypořádal s klíčovou žalobní námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, namísto toho převzal argumentaci žalovaného, aniž by ji samostatně přezkoumal a své závěry řádně odůvodnil. Městský soud tak meritorně přezkoumal rozhodnutí, které k tomu dle stěžovatelky není způsobilé.

[16] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul a popsal podstatu obou veřejných podpor. Obě dotčené veřejné podpory dle jeho názoru pracují s totožnou spotřebou elektřiny v totožném rozhodném období, a byť byly zavedeny s cílem kompenzovat odlišné složky ceny energie, resp. příčiny jejího zdražení, vedou k totožnému hospodářskému důsledku, spočívajícímu ve snížení nákladů na odběr elektrické energie pod tržní úroveň. Oba mechanismy podpory se tak překrývají. Není přitom rozhodné, že se tyto dvě veřejné podpory projevují v majetkové sféře příjemce různě, tj. že v jednom případě stěžovatelka obdrží peněžní prostředky (kompenzace nepřímých nákladů) a podruhé vynaloží méně peněžních prostředků (zastropování cen elektřiny).

[17] K výkladu ustanovení § 8a odst. 7 nařízení vlády č. 298/2022 Sb. žalovaný uvedl, že jeho poslední věta nemá vliv na aktivaci pravidel kumulace u jiného druhu veřejné podpory – kompenzací nepřímých nákladů. Naopak žalovaný uvádí, že tato věta poskytuje nepřímé potvrzení existence částečného překryvu způsobilých nákladů mezi dvěma dotčenými režimy veřejné podpory, neboť v opačném případě by vložení této věty do právní úpravy postrádalo význam. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[18] Stěžovatelka reagovala v replice na vyjádření žalovaného zopakováním kasačních námitek, zejména upozornila na nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů a potřebu vyžádání si stanoviska ÚOHS.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že obdobnou kasační stížností, v níž tehdejší stěžovatelka (zastoupená stejným zástupcem jako nynější stěžovatelka) uplatňovala tytéž námitky, se již zabýval v rozsudku ze dne 25. 2. 2026, č. j. 1 As 193/2025-51, ve věci žalobce Slévárny Třinec, a.s. (dále jen „*rozsudek ve věci Slévárny Třinec*“), (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Zdejší soud v nynější věci neshledal důvod se od závěrů vyslovených v odkazovaném rozsudku odchýlit a v podrobnostech na něj odkazuje ve smyslu § 110 odst. 5 s. ř. s.

pokračování

[22] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Případnou nepřezkoumatelností rozsudku je totiž povinen se podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, a to i bez námítky stěžovatelky. Vlastní přezkum rozsudku je pak možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že je srozumitelný a vychází z důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje.

[23] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku především nelze shledat v tom, že městský soud vycházel ze závěrů svých dřívějších rozhodnutí ze dne 26. 6. 2025, č. j. 9 A 20/2025 – 36, a ze dne 31. 10. 2025, č. j. 17 A 19/2025-48, v obdobné věci. Městský soud všechny podstatné závěry předchozích rozsudků zopakoval, přičemž z napadeného rozsudku je zřejmé, proč ani v nynější věci žalobní námitky stěžovatelky neobstály. Vypořádal se rovněž s žalobní argumentací, kterou předchozí rozsudky neřešily. Napadený rozsudek je tedy dostatečně odůvodněn.

[24] Kasační soud rovněž nesouhlasí se stěžovatelkou v tom, že se městský soud nevypořádal s žalobní námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, a tedy následně meritorně přezkoumal rozhodnutí, které bylo samo nepřezkoumatelné. Městský soud se touto žalobní námitkou výslovně zabýval v odst. 40 napadeného rozsudku. Z rozhodnutí žalovaného je patrný nosný důvod, pro který žalovaný snížil požadovanou kompenzaci, totiž závěr, že *způsobitelnými náklady jsou v případě obou podpor náklady vynaložené na zvýšené ceny elektřiny, přičemž důvody jejího zvýšení a právní základ podpor jsou nepodstatné*. Kasační soud nepovažuje za pochybení, že žalovaný v rámci řízení před městským soudem dále rozvíjel svůj závěr o (částečném) překryvu způsobitelných nákladů obou posuzovaných veřejných podpor o další argumentaci, neboť již samotné jeho rozhodnutí přezkoumatelné bylo.

[25] Ke shrnutí podstaty obou dotčených veřejných podpor odkazuje Nejvyšší správní soud na výše zmíněný rozsudek ve věci *Slévárny Trinec*, přičemž stručně uvádí, že kompenzace nepřímých nákladů představují cílenou podporu zaměřenou na zmírnění dopadů tzv. uhlíkové přirážky promítnuté do cen elektřiny u energeticky náročných odvětví, zatímco zastropování cen elektřiny a plynu sleduje obecnější cíl – zmírnit mimořádný nárůst cen energií jako celku. Z ekonomického hlediska však obě opatření mají obdobný účinek, neboť vedou k efektivnímu snížení nákladů odběratelů – příjemců podpory na nákup elektrické energie. Právě tento účinek je pro posouzení věci rozhodný. V oblasti veřejné podpory totiž nelze vycházet pouze z deklarovaného účelu jednotlivých opatření nebo z odlišných příčin zdražení elektřiny, které mají kompenzovat, nýbrž z jejich reálného dopadu do majetkové sféry příjemce.

[26] Ke kumulaci veřejných podpor může docházet pouze v souladu s tzv. kumulačními pravidly obsaženými v právních předpisech upravujících dané veřejné podpory. Pravidlo pro kumulaci kompenzace nepřímých nákladů s jinou veřejnou podporou je obsaženo v § 5 odst. 2 nařízení č. 565/2020 Sb., které má zabránit tzv. „*překompensaci*“. „*Pokud byla nebo má být žadateli poskytnuta jiná veřejná podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo podpora malého rozsahu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího oblast podpory de minimis ve vztahu k týmž způsobitelným nákladům, kompenzace se snižuje o částku odpovídající této veřejné podpoře nebo podpoře malého rozsahu.*“

[27] Uvedené ustanovení nařízení vlády č. 565/2020 Sb. je třeba vykládat v souvislosti s kumulačním pravidlem obsaženým v bodě 33 Pokynů Komise, podle kterého platí: „*Podporu lze kumulovat s: a) jakoukoli jinou státní podporou ve vztahu k různým identifikovatelným způsobitelným nákladům, b) jakoukoli jinou státní podporou ve vztahu k týmž způsobitelným nákladům, částečně nebo plně se překrývajícím, a jakoukoli jinou státní podporou bez identifikovatelných způsobitelných nákladů, pouze pokud tato kumulace*

nevede k překročení maximální intenzity podpory nebo částky podpory použitelné na danou podporu podle tohoto oddílu.“

[28] Vzorce pro výpočet nejvyšší částky podpory jsou uvedeny v bodě 28 Pokynů Komise (tyto vzorce pro maximální výši podpory převzalo české nařízení vlády č. 565/2020 Sb. v § 4, viz níže odst. 49 tohoto rozsudku). Podle bodů 27 a 31 Pokynů Komise by výše podpory neměla přesahovat 75 % vzniklých nepřímých nákladů na emise (jedná se tedy o maximální intenzitu podpory).

[29] Stěžovatelka nezpochybňuje výklad uvedených ustanovení provedený městským soudem, dle kterého je třeba provést snížení kompenzace nepřímých nákladů o částku odpovídající jiné veřejné podpoře, pokud u obou těchto veřejných podpor dochází k překryvu způsobilých nákladů, přičemž se může jednat o překryv toliko částečný. Podle stěžovatelky jsou však způsobilé náklady v případě obou veřejných podpor odlišné (tj. ani částečně se nepřekrývají) – u každé se jedná o odlišnou složku ceny elektrické energie (příčiny zdražení). V případě kompenzace nepřímých nákladů jde o uhlíkovou přírážku a v případě zastropování cen elektřiny se kompenzuje krizové zdražení elektřiny. Kasační soud ovšem přisvědčuje městskému soudu a žalovanému, že v posuzované věci k (částečnému) překryvu způsobilých nákladů skutečně dochází, neboť obě veřejné podpory vedou k efektivnímu snížení nákladů příjemců podpory na nákup elektrické energie.

[30] Nejvyšší správní soud považuje nejprve za podstatné zdůraznit, jak učinil rovněž městský soud v rozsudku č. j. 9 A 20/2025 - 36, že celková cena elektrické energie se skládá z mnoha dílčích položek, ovlivněných různými faktory. Náklady na nákup elektřiny nesené příjemcem podpor však tvoří jeden celek – spočívající v celkové ceně elektřiny za jednotku, násobené množstvím odebrané elektrické energie. Obě posuzované veřejné podpory přitom vycházejí z totožné spotřeby elektřiny na straně příjemce (zde stěžovatelky) v totožném rozhodném období, a přestože každá podpora směřuje k odlišnému cíli – ke kompenzaci odlišných složek ceny elektřiny – obě vyvolávají stejný hospodářský důsledek, kterým je snížení nákladů na elektrickou energii pod tržní úroveň.

[31] Stěžovatelce tak nelze přisvědčit, že by městský soud v napadeném rozsudku nepřipustně zaměnil pojem „*způsobilých nákladů*“ za pojem „*ekonomické účinky*“ předmětných podpor. Žalovaný a následně i městský soud naopak správně dospěli k závěru, že pro posouzení překryvu způsobilých nákladů je rozhodující hospodářská podstata obou podpor a jejich reálný dopad do majetkové sféry příjemce (tj. zde stěžovatelky). Byť každá z podpor sleduje odlišný účel a je konstruována na základě odlišných parametrů, obě ve svém důsledku snižují náklady stěžovatelky na odběr elektrické energie za stejné období. Právě tato okolnost odůvodňuje závěr o alespoň částečném překryvu způsobilých nákladů, a tedy i aplikaci kumulačního pravidla podle § 5 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb.

[32] Městský soud nepochybil ani ve výkladu § 8a odst. 7 nařízení vlády č. 298/2022 Sb., resp. ve svém závěru, že toto ustanovení není pro aplikaci kumulačního pravidla stanoveného v § 5 odst. 2 nařízení č. 565/2020 Sb. relevantní. Podle § 8a odst. 7 nařízení vlády č. 298/2022 Sb. platí: „*Hodnoty rozsahů majetkového prospěchu kategorie A až E stanovené v EUR se snižují o výši jiné podpory na úhradu nákladů na nákup elektřiny a plynu poskytnuté velkému podnikateli a o výši podpory na úhradu nákladů na tepelnou energii poskytnuté velkému podnikateli v případě odběru tepelné energie v odběrném místě většího než 10 000 GJ za kalendářní rok za období od 1. února 2022 do skončení období, pro které jsou tímto nařízením stanoveny ceny elektřiny nebo plynu, podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo rozhodnutí Evropské komise, jímž byla schválena jiná opatření podpory podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie. Hodnoty rozsahů majetkového prospěchu kategorie B až E určené poměrnou hodnotou způsobilých nákladů se snižují o výši jiné podpory na úhradu nákladů na nákup elektřiny a plynu*

pokračování

poskytnuté velkému podnikateli a o výši podpory na úhradu nákladů na tepelnou energii poskytnuté velkému podnikateli v případě odběru tepelné energie v odběrném místě většího než 10 000 GJ za kalendářní rok za období od 1. ledna 2023 do skončení období, pro které jsou tímto nařízením stanoveny ceny elektřiny nebo plynu, podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo rozhodnutí Evropské komise, jímž byla schválena jiná opatření podpory podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie. Za podporu podle vět první a druhé se nepovažuje kompenzace nepřímých nákladů poskytovaná podle zákona upravujícího podmínky obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.“

[33] Jak správně upozornil městský soud, v posuzované věci bylo nutno vycházet z kumulačního pravidla uvedeného v § 5 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb. (vykládaného v souvislosti s Pokyny Komise), neboť předmětem posouzení byla žádost o kompenzaci nepřímých nákladů. Nejvyšší správní soud podotýká, že při výkladu uvedeného kumulačního pravidla je namístě vycházet z širšího rámce právní úpravy, resp. vzít případně v úvahu i právní úpravu jiných veřejných podpor. Současně však platí, že obě posuzované veřejné podpory mají vlastní právní úpravu, a pokud tedy § 8a odst. 7 nařízení vlády č. 298/2022 Sb. výslovně stanoví, že podpora spočívající v zastropování cen elektřiny se nesnižuje o kompenzaci nepřímých nákladů, nelze z toho bez dalšího dovozovat, že totéž platí i obráceně. To by ostatně bylo nelogické s ohledem na odlišnou povahu obou nyní posuzovaných veřejných podpor. Zatímco veřejná podpora spočívající v zastropování cen elektřiny má nepřímý charakter (spočívá v tom, že příjemce podpory zaplatí za elektřinu méně, aniž by musel o podporu žádat), podpora spočívající v kompenzaci nepřímých nákladů se příjemci přiznává až po uhrazení ceny elektřiny za určité období a spočívá v přímém vyplacení peněžních prostředků ze státního rozpočtu.

[34] Shodně se žalovaným považuje Nejvyšší správní soud za poněkud zavádějící vysvětlení k tomuto ustanovení uvedené v důvodové zprávě k novele provedené nařízením vlády č. 28/2023 Sb., podle něhož se kompenzace nepřímých nákladů nepovažuje za podporu na úhradu nákladů dle tohoto nařízení z důvodu, že účel uvedených kompenzací je odlišný a nesouvisí s aktuálními změnami cen na trzích v důsledku ruské agrese na Ukrajině. Jak však již kasační soud zdůraznil výše, samotný účel jednotlivých podpor není z hlediska aktivace kumulačního pravidla rozhodný, naopak je třeba zohlednit obdobnost ekonomického účinku obou podpor.

[35] Ani odlišná konstrukce výpočtu kompenzace nepřímých nákladů tento závěr nezpochybňuje. Je sice pravda, že při výpočtu kompenzační částky podle § 4 odst. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb. nevystupuje přímo skutečná spotřeba ani fakturovaná cena elektřiny, avšak i v tomto případě je faktor skutečné spotřeby elektrické energie relevantní, byť se zde projevuje nepřímě. Spotřeba energie na výrobu výrobku (pro který je použitelná referenční úroveň energetické účinnosti uvedená v příloze č. 2 nařízení vlády č. 565/2020 Sb.) je zahrnuta v podobě referenční úrovně energetické účinnosti v MWh/t, která představuje efektivní spotřebu elektrické energie (resp. kompenzace se má vztahovat nikoliv ke skutečné, ale k efektivní výši spotřeby elektřiny – viz bod 27 Pokynů Komise, podle něhož „[r]eferenční hodnota účinnosti spotřeby elektřiny zajišťuje, aby podpora neúčinných výrobních procesů zůstala omezená, a zachovává motivaci k šíření energeticky nejúčinnějších technologií“). Na rozdíl od výpočtu kompenzační částky dle § 4 odst. 3 nařízení č. 565/2020 Sb. se zde tedy nepočítá se skutečnou spotřebou elektřiny, nýbrž se zde modeluje určitá referenční úroveň energetické účinnosti. Příjemce podpory je nicméně i v tomto případě povinen doložit svou skutečnou spotřebu elektrické energie, a to jako podklad pro kontrolu - za účelem ověření způsobilosti zařízení. Samotná odlišnost výpočetní metody proto nevylučuje závěr o alespoň částečném překryvu způsobilých nákladů obou podpor.

[36] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitkám vztahujícím se ke stanoviskům ÚOHS. Jak již uvedl v rozsudku ve věci *Slévárny Třinec*, obsah dopisů ÚOHS ze dne 22. 5. 2024 a 17. 10. 2024 není vnitřně rozporný; druhý z nich pouze konkretizuje podmínky,

za nichž je třeba pravidlo kumulace aplikovat. Pro úplnost soud uvádí, že nevyhověl návrhu stěžovatelky, aby se obrátil na ÚOHS s žádostí o stanovisko k otázce překryvu způsobilých nákladů, neboť není úlohou tohoto úřadu poskytovat závazný výklad právních předpisů v oblasti veřejných podpor, jímž by byly soudy povinny se řídit. To by ostatně bylo v přímém rozporu se zásadou *iura novit curia*.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. zamítl.

[38] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2026

L. S.

JUDr. Tomáš Rychlý v. r.
předseda senátu